
Plac Zawiszy Artura

Dzielnice: Ochota Wola

Osiedla: Filtry Stara Ochota Czyste Mirów

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 1929

Opis

Artur Zawisza ps. "Czarny" (1808-1833) - działacz niepodległościowy. Pochodził z podłowickiego majątku Sobota na Bzurą, kształcił się w Kaliszu a później na Wydziale Prawa i Administracji Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Po wybuchu powstania listopadowego został początkowo dziennikarzem "Kuriera Polskiego" i "Nowej Polski", jednak już na początku 1831 roku znalazł się w szeregach 1. Pułku Jazdy Płockiej, na bazie żołnierzy którego utworzony został 8. Pułk Ułanów. Wsławił się w lutowych walkach pod Olszynką Grochowską i Białoleką, 26 V brał udział w bitwie pod Ostrołęką. Za swoją postawę został odznaczony krzyżem Virtuti Militari i podniesiony do rangi kapitana. Na emigracji w Paryżu, którą wybrał po upadku zrywu, związał się z Towarzystwem Demokratycznym Polskim. Na wieść o partyzanckiej wyprawie przygotowywanej przez generała Józefa Zaliwskiego zgłosił swoją akcesję i przyjął obowiązki dowódcy oddziału obwodu warszawskiego. Zła organizacja wyprawy - a w zasadzie jej całkowity brak - uniemożliwiły mu wykonanie powierzonej misji. Ranny pod Krośniewicami w partyzanckich walkach, został aresztowany przez władze carskie, zaliczony do najbardziej niebezpiecznych więźniów politycznych, przywieziony do Warszawy, osadzony w dawnym pokarmelickim klasztorze na Lesznie i tam torturowany. Nie udało się go jednak złamać. Został skazany na powieszenie, mimo ogromnego wstawiennictwa i wielkich prób ratunku zarówno przez rodzinę, jak i wpływowych przyjaciół. Jego egzekucję przy Rogatkach Jerozolimskich poprzedziło rozstrzelanie na jego oczach jego towarzyszy walk - Edwarda Szpeka, Stefana Giecołda oraz Aleksandra Palmarta.

Ciekawostki

W 1770 roku przy placu umiejscowiono rogatki miejskie, a tutaj urządzono postój dla wozów. W 1818 stanęły tu budynki rogatek a pięć lat później plac uregulowano w kształcie koła. 07.09.1831 toczyły się tu zaciekle walki. Po powstaniu listopadowym plac stał się miejscem egzekucji powstańców. Pod koniec XIX w. pojawiła się dopiero tu zabudowa, dzięki niwelacji wału i zasypaniu fosy. W 1909 roku na placu umieszczono pętlę tramwajową, w 1928 przerzucono nad torami wiadukt. W 1942

hitlerowcy zniszczyli budynki rogatek, a zabudowę dwa lata potem. W 1962 rondo stało się węzłem komunikacyjnym z tramwajami, autobusami i pociągami pod ziemią. Przez jakiś czas, na przeł. XX i XXI w. przy dworcu Ochota mieściły się brudne i byle jakie targowisko.

Stan obecny:

Nr 1: Hotel Jan III Sobieski. Zbudowany w 1992 kolorowy hotel ***.

Dworzec Warszawa Ochota. Powstał w 1963.

~ Rogatki Jerozolimskie. Powstałe na planie koła w 1816-8 wg proj. Kubickiego. W 1942 zostały zniszczone przez hitlerowców.

~ Tkalnia Jedwabi Braci Naef SA. Powstała w 1929, zatrudniała 115 pracowników.

Data nadania nazwy: 1929.06.20
